

APRAŠYMAI > SĄSKAITOS

Šis meniu punktas yra skirtas darbui su sąskaitų planu. Sąskaitų planas - tai įmonės buhalterinėje apskaitoje naudojamų sąskaitų su atitinkamais numeriais-kodais sąrašas. Kiekviena įmonė, atsižvelgdama į savo poreikius, tvirtina ir naudoja individualų sąskaitų planą, kuris bendrais bruožais turi atitikti šalies įmonėse naudojamus sąskaitų planus bei būti pakankamai detalus ir pritaikytas konkrečios įmonės poreikiams. Tai yra buhalterinės apskaitos kertinis akmuo, todėl labai svarbu jį gerai sutvarkyti. Programoje FINVALDA galite susikurti savo individualų sąskaitų planą, arba pakoreguoti siūlomą programoje.

Sąskaitos – tai ekonominio objektų grupavimo būdas, leidžiantis atvaizduoti ne tik pradinę bei galutinę objektų būklę, bet ir pasikeitimus tuose objektuose dėl įvykusių ūkinių operacijų. Sąskaitų sistemoje grupuojami ir apibendrinami vienu ar keliais apskaitos objektais. Todėl sąskaitos sąskaitų plane yra suminės ir detalios. Suminės sąskaitos - tokios, kurios turi subsąskaitų, o detalios - tos, kurios subsąskaitų neturi.

Suminės sąskaitos dar vadinamos sintetinėmis. Jose apibendrinamas vienu ar keliais turtais, įsipareigojimais, kapitalas. Tačiau informacija, kurią teikia tokios sąskaitos, dažnai yra nepakankama įmonei valdyti. Todėl įmonėse dar naudojamos analitinės (detalios) sąskaitos, kurios skirtos sintetinėms sąskaitoms detalizuoti.

Sąskaitų planas turi medžio struktūrą. Detalios (arba analitinės) sąskaitos apjungiamos suminėse (arba sintetinėse) sąskaitose, žemesnio lygio suminės sąskaitos įeina į aukštesnio lygio sumines ir t.t. Visi įrašai daromi tik detaliose sąskaitose. Įvestos į detalias sąskaitas reikšmės į sumines sąskaitas perkeliama automatiškai. Suminių ir detalių sąskaitų tarpusavio ryšys pasireiškia tuo, kad:

- 1) detalių sąskaitų likučiai atvaizduojami toje pačioje sąskaitų pusėje (debete ar kredite), kurioje yra ir jų suminės sąskaitos likutis;
- 2) operacijos, kurios rašomos į detalios sąskaitos debetą ar kreditą, taip pat automatiškai įrašomos ir į atitinkamos suminės detalios sąskaitos debetą ar kreditą;
- 3) kiekvienos suminės sąskaitos likutis ir apyvartos visada lygūs detalių sąskaitų, atidarytų tai suminei sąskaitai detalizuoti, likučių ir apyvartų sumai.

Programoje siūlomame sąskaitų plane yra septynios sąskaitų grupės: TURTAS, NUOSAVYBĖ, ĮSIPAREIGOJIMAI, PAJAMOS, SĄNAUDOS ir užbalansinių sąskaitų grupės KITI DEBETAİ (pvz.: TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, NEATSPINDĖTI BALANSE) bei KITI KREDITAI.

Sąskaitos gali būti aktyvinės ir pasyvinės. Turto ir sąnaudų grupės sąskaitos visada yra aktyvinės, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų bei pajamų grupės sąskaitos – pasyvinės.

Lietuvos pavyzdinio sąskaitų plano struktūra atitinka pagrindinę apskaitos lygybę:

TURTAS=SKOLOS+NUOSAVYBĖ + (PAJAMOS-SĄNAUDOS).

Kairė ir dešinė pusės visada lygios, nes jose aprašomas tas pats dalykas, tik iš skirtingų pozicijų: kairė rodo turtą, dešinė – to turto šaltinius. Kiekviena ūkinė operacija yra dvilypė, nes sukelia pasikeitimus mažiausiai dviejuose straipsniuose ta pačia suma. Todėl apskaitos sistema organizuota taip, kad atspindėtų abu ūkinės operacijos aspektus. Apskaitoje taikoma dvejetainio įrašo sistema, kuri reiškia, kad kiekviena ūkinė operacija turi būti užfiksuota mažiausiai du kartus: į vienos (ar kelių) sąskaitos debetą ir kitos (ar kelių) sąskaitos kreditą taip, kad bendra sąskaitų debeto suma būtų lygi bendrai sąskaitų kredito sumai.

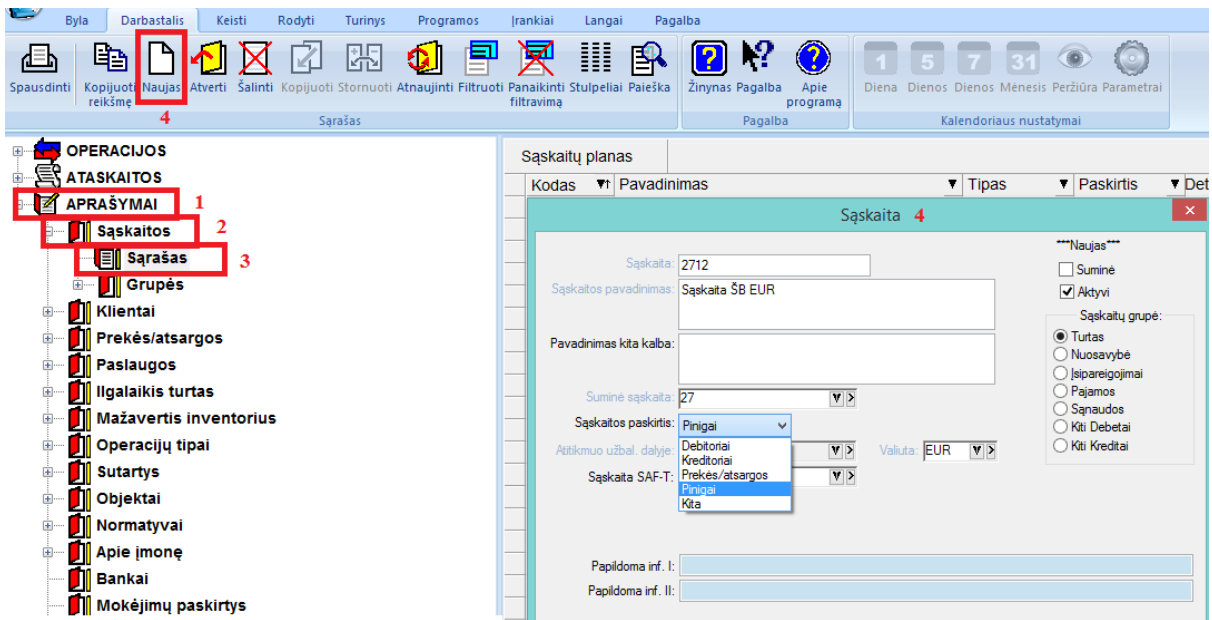
Terminu balansas apskaitoje apibrėžiama ataskaita, kurioje pateikiami duomenys apie visą turtą, kuriuo disponuoja įmonė ir šio turto susidarymo šaltinius tam tikrai datai.

Pelno (nuostolių) ataskaitoje pateikiami duomenys apie per finansinius metus uždirbtas pajamas bei sąnaudas, patirtas toms pajamoms uždirbti.

Iš apskaitos lygybės matome, kad įmonės TURTO, SKOLŲ ir NUOSAVYBĖS sąskaitų duomenys atspindi balanse, o PAJAMŲ ir SĄNAUDŲ sąskaitų duomenys – pelno (nuostolių) ataskaitoje. Taigi, sudarant sąskaitų planą, reikia atkreipti dėmesį į tai, kaip grupuojamos sąskaitos balanso lentelėje ir pelno ataskaitoje. Jei sąskaitų plane sąskaitas sugrupuosite taip, kaip reikalaujama finansinėje atskaitomybėje, kurią jums reikia pateikti tam tikroms institucijoms, tai bus labai lengva gauti reikalingą balanso bei pelno/nuostolio ataskaitos formą. Jei sąskaitų plane sąskaitos bus sugrupuotos nelabai tinkamai, jas pergrupuoti galėsite papildomos programos, kuri formuoja ir spausdina finansinę atskaitomybę, pagalba, arba sąskaitų kodų keitimo programos pagalba. Be to, programoje FINVALDA (MIDI/MAXI) - yra galimybė kurti neribotą skaičių alternatyvių sąskaitų planų, kuriuose galima pakeisti sąskaitų grupavimą priklausomai nuo to, kokiai institucijai tas balansas bus teikiamas.

Sąskaitų plano sąrašą paspaudus mygtuką **naujas**, ekrane parodomas sąskaitos aprašymo langas:

APRAŠYMAI (1) > Sąskaitos (2) > Sąrašas (3) > NAUJAS (4)

Sąskaitos aprašymo lange yra atvaizduojami tos sąskaitos, ant kurios buvo žymeklis, duomenys. Taigi, norint nekartoti visų duomenų, galima įvesti naują sąskaitą, stovint ant panašios sąskaitos.

Jei šiame lange įvesite naują sąskaitos kodą (ant seno viršaus), atitinkamai pakoreguosite kitus laukus ir užfiksuosite, tai reikš, kad sukūrėte naują sąskaitą.

Sąskaitos kortelės laukai:

Sąskaita - Sąskaitos kodas.

Sąskaitos pavadinimas - Sąskaitos pavadinimas.

Sąskaitos pavadinimas kita kalba - Sąskaitos pavadinimas kita kalba, pvz. anglų, latvių ar kt.

Suminė sąskaita – Čia nurodykite, kokia yra įvedamos sąskaitos (nesvarbu, ar suminės, ar detalios) suminė sąskaita. Jei sąskaita yra suminė ir neturi jokios suminės sąskaitos, vadinasi, ji yra vienos iš septynių sąskaitų grupių pagrindinė sąskaita.

Sąskaitos paskirtis – Šiame lauke nurodykite vieną iš 5 galimų sąskaitos tipų: Kita, Debitoriai, Kreditoriai, Prekės/Atsargos, Pinigai.

Sąskaitos, turinčios požymį **Kita**, naudojamos įvairiose operacijose, kuriose galima sąskaitą pasirinkti pačiam vartotojui iš sąskaitų sąrašo, pvz. Kitose neanalitinėse operacijose, Užskaitose su *sąskaitos tipo* klientu, įplaukų/išmokų operacijose su *sąskaitos tipo* klientu arba be kliento, t.y. tipo iš sąskaitos į sąskaitą atsiskaitymų operacijose, kai kurios sandėlio operacijose ir kt.)

Sąskaitos, turinčios tipą **Debitoriai**, yra susijusios su klientais - debitoriais. Šios sąskaitos nurodomos klientų kortelėse bei operacijų su debitoriais tipuose. Operacijose tokio tipo sąskaitų paprastai neleidžiama pasirinkti iš sąrašo. Jos parenkamos automatiškai, kai iš sąrašo iškviečiamas reikalingas klientas arba pasirenkamas atitinkamas operacijos tipas, kurio pagalba ta debitorinė sąskaita, kuri nurodoma kliento kortelėje, gali būti pakeista kita debitorine sąskaita (nes to paties kliento skolos, priklausomai nuo jų pobūdžio - už prekes, už paslaugas - gali būti apskaitomos keliose skirtingose debitorinėse sąskaitose). Tipą **Debitoriai** gali turėti sąskaitos 240, 24001, 24002 ir kt. (iš siūlomo pavyzdinio sąskaitų plano).

Sąskaitos, turinčios tipą **Kreditoriai**, yra susijusios su klientais - kreditoriais. Šios sąskaitos nurodomos klientų kortelėse bei operacijų su kreditoriais tipuose. Operacijose tokio tipo sąskaitų paprastai neleidžiama pasirinkti iš sąrašo. Jos parenkamos automatiškai, kai iš sąrašo iškviečiamas reikalingas klientas, arba pasirenkamas atitinkamas operacijos tipas, kurio pagalba ta kreditorinė sąskaita, kuri nurodoma kliento kortelėje, gali būti pakeista kita kreditorine sąskaita (nes skolos tam pačiam kreditoriui, priklausomai nuo jų pobūdžio, gali būti apskaitomos skirtingose sąskaitose). Tipą Kreditoriai gali turėti sąskaitos 450, 45001, 45002 ir kt. (iš siūlomo pavyzdinio sąskaitų plano).

Sąskaitos, turinčios tipą **Prekės/Atsargos**, naudojamos prekių/atsargų/žaliavų likučiams atspindėti. Jos yra susijusios su prekių kortelėmis, kur nurodoma, kokioje sąskaitoje prekė yra apskaitoma. Tokio tipo sąskaitų taip pat negalima pasirinkti iš sąrašo. Jos parenkamos automatiškai pagal tai, kaip nurodyta prekės aprašymo

kortelės ryšio su sąskaitomis lauke. Tipą Prekės/Atsargos gali turėti sąskaitos 200, 20001, 20002 ir t.t. (iš siūlomo pavyzdinio sąskaitų plano).

Pinigų tipą reikia suteikti sąskaitoms, kuriose apskaitomi pinigai, pvz., 271 - bankas, 272 - kasa, 273 - valiuta ir t.t.(iš siūlomo pavyzdinio sąskaitų plano). Šios sąskaitos naudojamos tik atsiskaitymų operacijų tipuose. Kitose operacijose Pinigų tipo sąskaitas naudoti draudžiama. Jei tam tikrose operacijose reikia nurodyti įplaukų/išmokų sąskaitas (pvz., pirkimo operacijos metu reikia nurodyti, kad už prekes atsiskaitė įmonės atskaitingas asmuo), tai tam reikalui sąskaitų plane reikia susikurti pagalbines sąskaitas (perkėlimai, pinigai kelyje ir t.t.), kurių tipas būtų Kita.

Jei sąskaita yra valiutinė, ji turi turėti atitikmenį užbalansinėje dalyje. Tokiai sąskaitai reikia nurodyti tam tikrą užbalansinės dalies sąskaitą, kurioje apskaita bus vedama atitinkama valiuta, ir valiutos kodą.

Atitikmuo užbalansinėje dalyje - Šis laukas yra pildomas tik sąskaitoms su paskirtimi Pinigai ir tik toms, kuriose apskaitoma valiuta. Jei pačioje sąskaitoje laikoma valiutos išraiška litais, tai atitikmenyje užbalansinėje dalyje laikoma suma užsienio valiuta. Atliekant atsiskaitymo operacijas sumos įrašomos į sąskaitą balansinėje dalyje (litais) ir į jos atitikmenį (valiuta pagal tos dienos buhalterinį lito ir valiutos santykį).

Valiuta - Šis laukas susijęs su lauku Atitikmuo užbalansinėje dalyje. Čia nurodomas valiutos, kurios išraiška euraibus laikoma šioje sąskaitoje, kodas.

Suminė – Jei šis laukas yra pažymėtas, tai sąskaita yra suminė, priešingu atveju – detali.

Aktyvi – Jei šis laukas yra pažymėtas, tai sąskaita yra aktyvi, priešingu atveju ji yra neaktyvi.

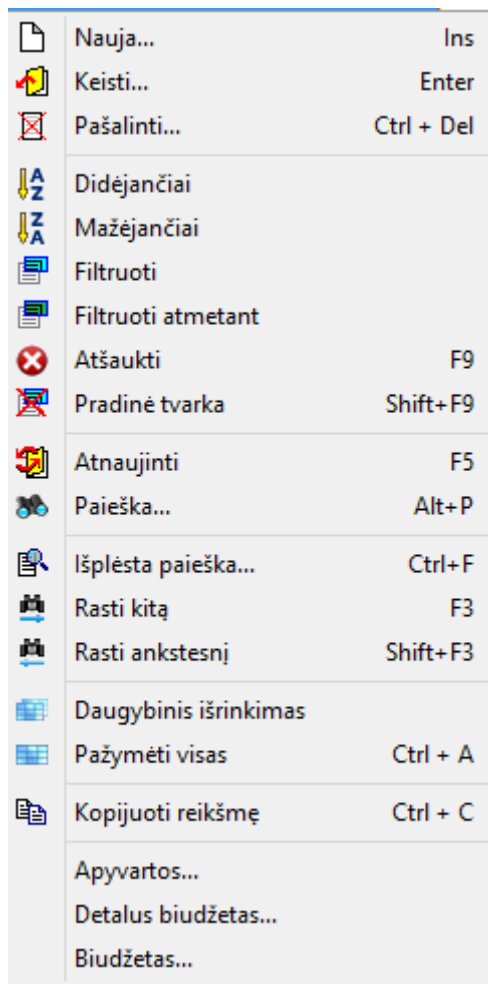
Sąskaitų grupė – Šiame lauke nurodoma, kokiai grupei priklauso sąskaita.

Norint pakoreguoti esamą sąskaitą, reikia pasirinkti meniu punktą **Keisti** ir sąskaitos aprašymo lange pakoreguoti norimą informaciją. Koreguojant sąskaitos aprašymą kai kurie laukai yra neaktyvūs – tokių laukų neleidžiama keisti, juos reikia teisingai nurodyti kuriant naują sąskaitą. Kai kurie laukai tampa neaktyviais tik po sąskaitos panaudojimo operacijose :

Šiuo atveju sąskaitos aprašymo kortelėje galima pamatyti tos sąskaitos apyvartas (debetas, kreditas) ir likutį. Tai nekoreguojama informacija.

Norint pašalinti sąskaitą, reikia pasirinkti meniu punktą **Pašalinti**. Sąskaitos negalėsite pašalinti, jei ji naudojama operacijose ar kituose aprašymuose – ryšiuose su sąskaitomis ir kt.

Kai žymeklis stovi darbalaukyje, t.y. sąskaitų sąrašo zonoje, galite paspausti dešiniąjį pelės klavišą ir ekrane gausite sąrašą visų funkcijų, kurias galite atlikti su turima informacija:

Dauguma čia pateiktų funkcijų aptartos pateikiant bendrą informaciją apie darbą su aprašymais. Atkreipsime dėmesį į dvi paskutiniąsias – specifines sąskaitų planui – tai **Apyvartos** ir **Biudžetas**.

Jei stovėdami ant konkrečios sąskaitos paspausite dešinįjį „pelės“ klavišą ir pasirinksite meniu punktą **Apyvartos**, tai galėsite ekrane pamatyti visą tos sąskaitos istoriją, t.y. apyvartas mėnesiais nuo apskaitos pradžios ir galutinį likutį (debete ar kredite):

Data	Apyvarta debete	Apyvarta kredite	Likutis debete	Likutis kredite
2015.01	0,00	6697,05	0,00	0,00
2014.12	6697,05	0,00	6697,05	0,00

Jei stovédami ant konkréčios sàskaitos paspausite dešinijà ‚pelés‘ klavišà ir pasirinksite meniu punktà **Biudžetas**, tai ekrane gausite langà, kuriame galésite įvesti tos sàskaitos biudžetà:

Biudžetas ✕

Sàskaita: '2711' - Sàskaita ŠB VF

Metai:

Sausis:	Vasaris:	Kovas:
<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>
Balandis:	Gegužė:	Birželis:
<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>
Liepa:	Rugpjūtis:	Rugsėjis:
<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>
Spalis:	Lapkritis:	Gruodis:
<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>	<input type="text" value="0,00"/>

VISO: